

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. ๒๕๕๕

กระทรวงการคลัง ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๑๐๐๔/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งจะมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๖ มีบทบัญญัติกำหนดให้บริษัทที่เข้าข่ายเป็นผู้ประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตต้องดำเนินการหลายประการ รวมทั้งมีบทกำหนดโทษหากมิได้ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด

โดยที่ผู้ประกอบการที่อาจเข้าข่ายประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต ผู้บริโภค และกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจดังกล่าวต้องการความชัดเจนในการเตรียมการดำเนินการประกอบธุรกิจตามที่กฎหมายกำหนดให้ถูกต้อง และเพื่อจะได้เป็นการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเพื่อให้ธุรกิจดังกล่าวดำเนินงานต่อไปได้เมื่อกฎหมายมีผลบังคับใช้ กระทรวงการคลังจึงขอหารือประเด็นข้อกฎหมายในประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีตามมาตรา ๔ การประมวลผลข้อมูลเพื่อประโยชน์ภายในเป็นการเฉพาะของคณะบุคคลหรือนิติบุคคลที่เข้าข่ายได้รับการยกเว้นต้องเป็นคณะบุคคลหรือนิติบุคคลเดียวกันเท่านั้นหรือไม่

ประเด็นที่สอง กรณีตามมาตรา ๑๔ ข้อมูลของลูกค้าที่สมาชิกจัดส่งให้บริษัท ข้อมูลเครดิตที่มีอยู่แล้วก่อนวันที่กฎหมายฉบับนี้มีผลใช้บังคับ สมาชิกมีหน้าที่ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ลูกค้าของตนทราบหรือไม่ และหากต้องแจ้งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ส่งข้อมูลแก่บริษัท ข้อมูลเครดิตกรณีนี้จะนับเวลาสามสิบวันนั้นอย่างไร

ประเด็นที่สาม กรณีมาตรา ๒๐ และมาตรา ๕๑ บริษัทข้อมูลเครดิตที่มีอยู่แล้วก่อนวันที่กฎหมายฉบับนี้มีผลใช้บังคับ เมื่อจะเปิดเผยหรือให้ข้อมูลแก่สมาชิกหรือผู้ใช้บริการที่ประสงค์จะใช้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์การให้สินเชื่อ จะต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลก่อนหรือไม่ หากเปิดเผยโดยยังมิได้รับคำยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลก่อนจะมีโทษตามมาตรา ๕๑ หรือมาตราอื่นใดหรือไม่ และถ้ามีหนังสือยินยอมจากเจ้าของข้อมูลอยู่แล้วเดิม จะสามารถใช้ต่อไปโดยไม่ต้องขอความยินยอมใหม่ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา(คณะที่ ๓) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง) และธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า กรณีตามมาตรา ๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. ๒๕๔๕ การประมวลผลข้อมูลเพื่อประโยชน์ภายในเป็นการเฉพาะของคณะบุคคลหรือนิติบุคคลที่เข้าข่ายได้รับการยกเว้นไม่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นคณะบุคคลหรือนิติบุคคลเดียวกันเท่านั้น

ประเด็นที่สอง เห็นว่า ตามมาตรา ๑๘^๒ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้สมาชิกส่งข้อมูลของลูกค้าของตนแก่บริษัทข้อมูลเครดิตที่ตนเป็นสมาชิก และแจ้งเป็นหนังสือให้ลูกค้าของตนทราบเกี่ยวกับข้อมูลที่ส่งไปภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ส่งข้อมูลแก่บริษัทข้อมูลเครดิต แต่บทบัญญัติดังกล่าวนี้จะใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันถัดจากวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา^๓แล้ว ซึ่งได้แก่ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๖ เป็นต้นไป^๔ ดังนั้น หากสมาชิกส่งข้อมูลของลูกค้าแก่บริษัทข้อมูลเครดิตก่อนวันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับ การส่งข้อมูลดังกล่าวจึงไม่อยู่ในบังคับมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ที่จะต้องแจ้งให้ลูกค้าทราบ

ประเด็นที่สาม เห็นว่า ตามมาตรา ๒๐^๕ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้บริษัทข้อมูลเครดิตเปิดเผยหรือให้ข้อมูลแก่สมาชิกหรือ

^๑ มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับกับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล คณะบุคคลหรือนิติบุคคลใดเพื่อประโยชน์ภายในคณะบุคคลหรือนิติบุคคลนั้นเป็นการเฉพาะหรือใช้ในกิจการตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

^๒ มาตรา ๑๘ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและประมวลผลข้อมูลของบริษัทข้อมูลเครดิต ให้สมาชิกส่งข้อมูลของลูกค้าของตนแก่บริษัทข้อมูลเครดิตที่ตนเป็นสมาชิก และแจ้งเป็นหนังสือให้ลูกค้าของตนทราบเกี่ยวกับข้อมูลที่ส่งไปภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ส่งข้อมูลแก่บริษัทข้อมูลเครดิตแต่การส่งข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนของการจัดการชำระสินเชื่อ และประวัติการชำระราคาสินค้าหรือบริการโดยบัตรเครดิตให้แก่บริษัทข้อมูลเครดิต ให้สมาชิกแจ้งให้ลูกค้าของตนทราบตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

^๓ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๙ ตอนที่ ๑๑๔ ก หน้า ๑ วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๕

^๔ มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

^๕ มาตรา ๒๐ ให้บริษัทข้อมูลเครดิตเปิดเผยหรือให้ข้อมูลแก่สมาชิกหรือผู้ใช้บริการที่ประสงค์จะใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์การให้สินเชื่อ รวมทั้งการรับประกันภัย การรับประกันชีวิต และการออกบัตรเครดิต ทั้งนี้ จะต้องได้รับคำยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลเพื่อให้เปิดเผยหรือให้ข้อมูลแก่สมาชิกหรือผู้ใช้บริการนั้นก่อน

นอกจากการเปิดเผยหรือให้ข้อมูลแก่สมาชิกหรือผู้ใช้บริการตามวรรคหนึ่ง ให้บริษัทข้อมูลเครดิตเปิดเผยหรือให้ข้อมูลได้ในกรณีดังต่อไปนี้โดยไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลก่อน

(๑) เมื่อมีคำสั่งศาลหรือตามหมายศาลหรือเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการฟ้องร้องคดีต่าง ๆ ที่เปิดเผยต่อสาธารณะ

(๒) เมื่อมีหนังสือจากพนักงานสอบสวนเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนความผิดอาญาเกี่ยวกับธุรกิจการเงินซึ่งตนเป็นผู้รับผิดชอบการสอบสวนคดีดังกล่าว

ผู้ให้บริการที่ประสงค์จะใช้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์การให้สินเชื่อและเพื่อประโยชน์อย่างอื่นตามที่กฎหมายกำหนดได้ต่อเมื่อได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลก่อน เว้นแต่เป็นการเปิดเผยหรือให้ข้อมูลแก่สมาชิกหรือผู้ให้บริการที่เป็นไปตามข้อยกเว้นที่กำหนดในวรรคสองของมาตรา ๒๐ หนังสือยินยอมจากเจ้าของข้อมูลดังกล่าวต้องเป็นการยินยอมให้บริษัทข้อมูลเครดิตเปิดเผยหรือให้ข้อมูลแก่สมาชิกหรือผู้ให้บริการที่ประสงค์จะใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์การให้สินเชื่อ รวมทั้งการรับประกันภัย การรับประกันชีวิต และการออกบัตรเครดิตด้วย กรณีที่เป็นหนังสือยินยอมที่มีอยู่แล้วก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเพื่อให้เปิดเผยหรือให้ข้อมูลสำหรับใช้ประโยชน์ในการดังกล่าวและคำยินยอมดังกล่าวยังมีผลใช้บังคับอยู่ ก็สามารถใช้ได้ต่อไป เนื่องจากถือเป็นการได้รับคำยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลก่อนการเปิดเผยหรือให้ข้อมูลแล้ว แต่บริษัทข้อมูลเครดิตจะต้องได้รับหนังสือดังกล่าวนี้ด้วย สำหรับกรณีที่จะเป็นความผิดตามมาตรา ๕๑^๖ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตฯ หรือไม่นั้น เนื่องจากเป็นเรื่องของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงแล้วแต่กรณี และเมื่อยังไม่มีข้อเท็จจริงที่เป็นปัญหาเกิดขึ้นในทางปฏิบัติ ดังนั้น จึงเห็นว่า ยังไม่ควรวินิจฉัยในประเด็นข้อหาหรือในส่วนนี้

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

(๓) เมื่อมีหนังสือจากกระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการในการกำกับดูแลหรือตรวจสอบสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(๔) เมื่อมีหนังสือจากบริษัทตลาดรองสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทตลาดรองสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย หรือนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ เพื่อใช้ประโยชน์ในการประเมินฐานะสินทรัพย์ที่นำมาแปลงเป็นหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ตามความจำเป็นแห่งกรณี

(๕) เมื่อมีหนังสือจากบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทยตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน หรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์ เพื่อใช้ประโยชน์ในการประเมินราคาสินทรัพย์ที่รับซื้อหรือรับโอนตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ตามความจำเป็นแห่งกรณี

ทั้งนี้ การเปิดเผยหรือให้ข้อมูลตาม (๔) หรือ (๕) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

เมื่อมีการเปิดเผยหรือให้ข้อมูลตามวรรคสองแล้ว ให้บริษัทข้อมูลเครดิตแจ้งเป็นหนังสือแก่เจ้าของข้อมูลทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันเปิดเผยหรือให้ข้อมูล ในกรณีที่ข้อมูลโดยรวมของสถาบันการเงินแห่งหนึ่งแห่งใดให้แจ้งแก่สถาบันการเงินนั้นทราบ

^๖ มาตรา ๕๑ บริษัทข้อมูลเครดิตใดหรือผู้ประมวลผลข้อมูลผู้ใดเปิดเผยหรือให้ข้อมูลแก่สมาชิกของตนหรือผู้ให้บริการเพื่อประโยชน์อย่างอื่นหรือเปิดเผยหรือให้ข้อมูลแก่ผู้อื่น นอกเหนือจากที่กำหนดในมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

รองเลขาธิการฯ
รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มีนาคม ๒๕๕๖